

Misiunea de observare Promo-LEX: Modificările legislative de pe ultima sută de metri creează ambiguități substanțiale în rândul participanților la procesul electoral

Misiunea de Observare Promo-LEX a prezentat astăzi, 5 septembrie 2019, [datele celui de-al doilea Raport de Monitorizare a alegerilor locale generale și alegerilor parlamentare noi din 20 octombrie 2019](#). Raportul cuprinde rezultatele monitorizării în perioada 15 august și 3 septembrie 2019.

Operarea modificărilor la Codul electoral în perioada electorală influențează negativ corectitudinea și previzibilitatea procesului electoral

Misiunea de Observare Promo-LEX este îngrijorată de modificarea pe parcursul perioadei electorale a unor acte legislative, prin Legea nr. 113/ 2019, care vizează așa aspecte fundamentale pentru procesul electoral ca: agitația electorală, finanțarea campaniilor electorale, desemnarea și înregistrarea concurenților etc. Menționăm că organizarea procesului electoral este împovărată și însoțită de incertitudini, în condițiile în care modificările Codului electoral au intrat în vigoare la 15 zile după începutul perioadei electorale pentru alegerile parlamentare noi și cu doar 2 zile înainte de începutul perioadei electorale pentru alegerile locale generale

Suplimentar, anumite prevederi, inclusiv privind finanțarea campaniilor electorale, urmează a fi aplicate în mod diferențiat pentru cele două scrutine din 20 octombrie 2019,

alegerile parlamentare noi desfășurându-se preponderent potrivit legislației electorale vechi, iar cele locale generale în baza legislației noi.

Modificarea legislației privind finanțarea campaniei electorale impune CEC să publice locul de muncă a donatorilor din rapoartele financiare

Noile prevederi legale reglementează nuanțat calitatea de donator a persoanelor cu funcții de demnitate publică, de funcționari publici, inclusiv cu statut special, sau de angajați în organizații publice prin limitarea expresă a sumelor donate. În acest fel, Promo-LEX atrage atenția CEC că locul de muncă a donatorului ar trebui să fie făcut public în rapoartele financiare, ori numai așa cetățenii, dar și jurnaliștii de investigație vor avea posibilitatea să monitorizeze sumele donate de funcționarii publici. Și doar așa în circumstanțele actuale normele legale pot fi puse în aplicare.

Reiterăm, că în opinia Promo-LEX, CEC trebuie să facă accesibile datele respective atât în rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale, a grupurilor de inițiativă dar și a partidelor politice.

Activități cu tentă electorală în creștere, utilizarea în continuare a resurselor administrative

În contextul *Alegerile parlamentare noi*, MO Promo-LEX constată un activism sporit al potențialilor candidați pentru funcția de deputat în parlament în circumscripțiile uninominale, fiind înregistrate 41 grupuri de inițiativă. Dintre aceștia, 68% din candidați sunt desemnați de partide politice și un bloc electoral. Doar doi subiecți cu drept de desemnare – Blocul Electoral ACUM și PLR au candidați pentru toate cele 4 circumscripții.

În perioada monitorizată au fost identificate cel puțin 40 cazuri ce pot fi interpretate drept activități cu tentă

electorală: PSRM (25), PN (6), Blocul Electoral ACUM (5), PDM (2), PPȘ (1) și PCRM (1). La fel, au fost identificate cel puțin 10 cazuri ce pot fi interpretate drept utilizare a resurselor administrative (8 – PSRM, 1 – PDM, 1 – potențial candidat, la moment neafiliat politic).

MO Promo-LEX a constatat în continuare cel puțin 4 situații ce pot fi interpretate drept implicare a Președintelui Republicii Moldova, Igor Dodon, în promovarea PSRM și a potențialilor candidați ai acestuia pentru alegerile locale generale.

De asemenea, în perioada monitorizată, au fost raportate cel puțin 3 evenimente cu potențial impact electoral și transfer de imagine, organizate cu implicarea fundațiilor/organizațiilor asociate cu partidele politice: 2 cazuri – *Fundația "Renato Usatîi"* și un caz – *A0 "Pentru Orhei"*.

De asemenea în contextul alegerilor locale, MO Promo-LEX a identificat cel puțin 14 cazuri ce pot fi calificate drept desemnare a candidaților înainte de termen: 9 cazuri – USB și 5 cazuri – Blocul ACUM (PPPDA/PAS). Contextual, MO Promo-LEX reiterează poziția sa privind necesitatea extinderii perioadei de desemnare în cazul alegerilor locale, care este cea mai scurtă comparativ cu alegerile parlamentare și prezidențiale.

Restrângerea dreptului la vot a alegătorilor care nu dispun de domiciliu sau reședință

Paradoxal, dar cu toate că CEC a aprobat micșorarea numărului de mandate de consilier în unele consilii locale de nivelul doi și întâi, pe motivul diminuării populației din regiunile respective, atestăm în continuare o creștere a numărului de alegători înregistrați în Registrul de Stat al Alegătorilor, în special a celor fără domiciliu sau reședință.

De asemenea, MO Promo-LEX atrage atenția că este reală probabilitatea restrângerii dreptului constituțional de a alege în cadrul scrutinelor local și parlamentar din 20

octombrie 2019 a alegătorilor care nu dispun de domiciliu sau reședință, numărul cărora este de peste 200 mii alegători.

Accesibilitate redusă în sediile CECE II și lipsa informațiilor publice afectează gradul de încredere a populației

Cu referire la *Alegerile locale generale din 20 octombrie*, am constatat în mod repetat, CECE II Bender nu a fost constituit. Din cele 35 de CECE II constituite, doar 66% au afișate datele referitoare la componența membrilor CECE II și doar 71% au afișat orarul de lucru al CECE II, la sediile acestora, în locuri vizibile.

Atestăm o situație relativ echilibrată din perspectiva asigurării echilibrului de gen în cadrul CECE II, totuși la funcția de președinte CECE II, femeile sunt în minoritate fiind reprezentate în 40% din cazuri. Doar 7 sedii ale CECE II (20%) pot fi considerate accesibile în baza condițiilor prevăzute de actele normative ale CEC.

Pentru organizarea *Alegerilor parlamentare noi* CEC a constituit în termene legale toate patru CECEU, în același timp, MO Promo-LEX a constatat că la formarea CECEU membrii nu au fost desemnați de către toți subiecții ce dețin acest drept.

Asociația Promo-LEX va desfășura Campania de informare, educație electorală și mobilizare apolitică a cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot „*Dau Votul Pentru ...*”. Ea va include: activități de informare „din ușă în ușă”, realizate în 70 de localități cu implicarea a 34 de coordonatori și a peste 200 voluntari; 10 dezbateri electorale publice în 10 localități rurale și urbane; dezbateri TV și Radio; crearea și diseminarea a 2 spoturi video; campanie de informare și mobilizare apolitică online etc.

Misiunea de Observare a Alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019 este desfășurată de Asociația Promo-LEX cu

suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul “Democrație, Transparență și Responsabilitate”.

Raportul Nr. 2 integral poate fi accesat [aici](#).

Pentru informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md